

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI**

**IQTISODIYOTDA AXBOROT-KOMMUNIKATSION
TEXNOLOGIYALAR VA TIZIMLAR
FANI BO‘YICHA
SILLABUS
Kunduzgi bo‘lim uchun**

Bilim sohasi: 400000 – Biznes, boshqaruv va huquq
Ta‘lim sohasi: 410000 – Biznes va boshqaruv
Ta‘lim yo‘nalishi: 60310100-Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha)

Termiz – 2024

Modul/FAN SILLABUSI
Iqtisodiyot va axborot texnologiyalari fakulteti
60610100 - Axborot tizimlari va texnologiyalari
Talim yo'nalishi

Fan nomi:	Iqtisodiyotda AKT va tizimlar
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	IAKTT1105
Yil:	1
Semestr:	1
Ta'lim shakli:	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	36
Amaliy mashg'ulotlar	36
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	108
Kredit miqdori:	6
Baholash shakli:	Amaliy
Fan tili:	O'zbek

FAN MAQSADI (FM)	
FM1	Ushbu kurs yordamida talabalar iqtisodiyotda zamonaviy axborot-kommunikasiya texnologiyalarini rivojlantirish, elektron davlat xizmatlarini ko'rsatishning yaxlit tizimini yaratish, davlat organlarining aholi bilan muloqot qilishining yangi mexanizmlarini joriy etishning imkoniyatlari, afzalliklari, dasturiy va texnologik ta'minoti, zamonaviy texnik vositalar, operasion tizimlar va zamonaviy dasturlarda axborotlarni qayta ishlash va hisob-kitoblarni amalga oshirish, hisoblash jarayonlarini avtomatlashtirish tamoyil va uslublari bilan chuqur hamda har tomonlama o'rganadilar.

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jixatidan:
TN1	raqamli texnologiyalar tushunchasi va asoslari, raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish omillari haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i> ;
TN2	ta'lim yo'nalishlari bo'yicha qo'llaniladigan avtomatlashtirilgan loyihalash
TN3	tizimlari yordamida masalalarni yechish, modellashtirish, loyihalash

TN4	axborotlarni qayta ishlash uchun texnik ta'minot, dasturiy vositalarda iqtisodiy masalalarni yechishni o'rganish;
TN5	iqitodiyotni turli sohalarda raqamli iqtisodiyot texnologiyalaridan foydalanishi asoslarini o'rganish va ularda ishlash;
TN6	tarmoq texnologiyalari bilan tanishtirish va internet xizmatlaridan oqilona foydalanishni o'rganish;
TN7	Ko'nikmalar ixtiyidan: xususiyatlarini bilish va ulardan foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lishi;
TN8	talaba dasturlashning mazmun-mohiyatini bilish, iqtisodiyot tarmoqlarida ulardan foydalanish, axborot kommunikatsiya texnologiyalari muammolari bo'yicha yechimlar qabul qilish malakasiga ega bo'lishi kerak.
TN9	elektron xukumat to'g'risida amaliy ko'nikmalar va nazariy bilimlar bilan har tomonlama tanishtirib chiqishi;
TN10	elektron biznes turlari bilan tanishtirish va savdo amallarini bajarishni o'rganish;
TN11	katta hajmdagi kelib tushayotgan axborotlarni samarali qayta ishlash texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmalarini shakllantirish.

FAN MAZMUNI

Mashg'ulot shakli: ma'ruza (M)	
M1	"Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va tizimlari" faniga kirish
M2	Axborot texnologiyalarning infratuzilmasi
M3	Iqtisodiyotda foydalaniladigan dasturiy mahsulotlar
M4	Zamonaviy ma'mulohatlar
M5	Jadval muharrirlardan iqtisodiy masalalarni yechish jarayonida foydalanish
M6	Taqdimotlarni ishlab chiqishning instrumental vositalari
M7	Tarmoq texnologiyalari va Internet xizmatlari
M8	Ma'lumotlar bazalari va katta hajmdagi ma'lumotlar bilan ishlash texnologiyalari
M9	Algoritmizatsiya va dasturlash asoslari
M10	Axborot tizimlarining tushunchasi
M11	Elektron xukumat
M12	Bulutli texnologiyalar va ular bilan ishlash
M13	Blockcheyn texnologiyasi va undan foydalanish yo'llari
M14	Elektron biznes va mobil tijorat texnologiyalari
M15	Axborot xavfsizligini ta'minlash usullari
Mashg'ulot shakli: amaliy mashg'ulot (A)	
A1	"Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va tizimlari" faniga kirish
A2	Axborot texnologiyalarning infratuzilmasi
A3	Iqtisodiyotda foydalaniladigan dasturiy mahsulotlar
A4	Zamonaviy ma'mulohatlar
A5	Jadval muharrirlardan iqtisodiy masalalarni yechish jarayonida foydalanish
A6	Taqdimotlarni ishlab chiqishning instrumental vositalari
A7	Tarmoq texnologiyalari va Internet xizmatlari
A8	Ma'lumotlar bazalari va katta hajmdagi ma'lumotlar bilan ishlash texnologiyalari
A9	Algoritmizatsiya va dasturlash asoslari
A10	Axborot tizimlarining tushunchasi
A11	Elektron xukumat
A12	Bulutli texnologiyalar va ular bilan ishlash
A13	Blockcheyn texnologiyasi va undan foydalanish yo'llari
A14	Elektron biznes va mobil tijorat texnologiyalari
A15	Axborot xavfsizligini ta'minlash usullari

Mustaqil ta'lim (MT)		Soat
1	Raqamli iqtisodiyotni rivojlantirishda axborot kommunikatsiya texnologiyalarini o'rni.	4
2	O'zbekistonda axborot kommunikatsiya sohasini rivojlantirishdagi asosiy yo'nalishlari, amaldagi qonunlar, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmonlari va Vazirlar Makbasining qarorlari.	4
3	Iqtisodiyotda tizimni va amaliy dasturiy ta'minotning rivojlanish tendensiyalari.	4
4	Optimizatsiya usullarini iqtisodiyot masalalariga kullash uslubiyati.	4
5	Intellectual boshqaruv tizimlarini iqtisodiyot yo'nalishida qo'llash istiqbollari.	4
6	Iqtisodiyotda ekspert tizimlari va ularning kullash muammolari.	4
7	Avtomatlashtirilgan loyihalash tizimlarini iqtisodiyot va korporativ boshqaruv sohalarda qo'llash.	4
8	Oracle va Clipper tarmok MBBT bank soxadagi ma'lumotlarni kayta ishlashda qo'llash texnologiyalari.	4
9	Bulutli texnologiyalardan AT foydalanish texnologiyalari.	4
10	Kompyuter tarmoqlarda bank axborotlarga tranzaksiyani amalga oshirish.	4
11	Iqtisodiyot axborot tizimlarini qo'llash muammolari.	4
12	Kiberxavfsizlik yuzasidan xalqaro hujjatlar va chet el mamlakatlari tajribasi.	4
13	Axborot kommunikatsiya tizimlarida iqtisodiyot axborotini xavfsizligi ta'minlash.	4
14	Zamonaviy buxgalter tizimlari va ularning asosiy xususiyatlari	4
15	Web dasturlashga asoslangan amaliy tizimlar.	4
16	Internet tarmog'ining hozirgi kundagi ahamiyati.	4
17	Zamonaviy axborot texnologiyalarining mustaqil respublikamiz hayotidagi ahamiyati va rivojlanish istiqbollari.	4
18	Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari bo'yicha me'yoriy hujjatlarni o'rganish.	4
19	Avtomatlashtirilgan axborot tizimlari va ma'lumotlar bazasi.	4
20	Turli sohalardagi A/ning xususiyatlari.	4
21	Statistik axborot tizimi.	4
22	Buxgalteriya hisobining dasturiy ta'minlanishi.	4
23	Tijorat bankning tashkiliy-tarkibiy tuzilishi.	4
24	Banklarda axborot tizimlarining dasturiy ta'minlanishi.	4
25	Marketing axborot boshqaruv tizimlari.	4
26	Tanlangan mavzu bo'yicha mustaqil ish tayyorlash va himoya qilish	20

Asosiy adabiyotlar

1	Dadabayeva R.A., Shoaxmedova N.X., Ibragimova, L.T., Nasrinova Sh.T., Ermatov Sh.T. — Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsiya texnologiyalar va tizimlari fani bo'yicha o'quv-qo'llanma. —T.: Iqtisodiyot, 2019, -412 b.
2	A.A.Akayev, A.T.Kenjabayev, Yo.S.Ilxanova, M.Yu. Jumaniyazova. Iqtisodiyotda axborot komplekslari va texnologiyalari. Darslik. —T.: Iqtisodiyot, 2018, -501 b.
3	B.S. Abdullayeva, B.M.Suroptov. Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsiya texnologiyalar va tizimlari. O'quv qo'llanma. Qarshi: "Intellect" nashriyoti. 2021. -190 b.

4	Kadriov M.M. Texnik tizimlarda axborot texnologiyalari 2-qism: darslik/ - Toshkent: «O'zbekiston faylasafalari milliy jamiyati», Toshkent 2019. 306 bet.
5	Informatsionnye texnologii: uchebnik / L.N. Demidov, V.B. Temovskov, S.M. Grigorev, D.V. Kaxmalov. — Moskva: KNORRUS, 2017. — 222 s.
6	Lapidus L.V. Digital Economy (na angl. yaz.): Uchebnoe posobie dlya bakalavrov I magistrrov po napravleniyam «Ekonomika» i «Management». — M.: RUT (MIIT), 2018. - 42 s.
Qo'shimcha adabiyotlar	
7	Informatsionnye sistema i texnologii v ekonomike i upravleni: uchebnik dlya bakalavrov / pod red. V. V. Trofimova. - 4-ye izd., pererab, i dop. - M.: Izdatelstvo Yurayt, 2016. — 544 s.
8	Laudon J. Laudon K. Management Information Systems. Managing the Digital Firm. 15th Edition /9780134639710.html
9	R.Dadaboeva, I.Jukovskaya, D.Xashimova. Informatsionno-kommunikatsionnye texnologii i sistemni v ekonomike. Uchebnik. - T.: «Iqtisodiyot», 2019. - 602 str.
10	Nazirov Sh.A., Qobulov R.V., Bobojonov M.R., Raxmanov Q.S. C va C++ tili. Vornashtriyot. Toshkent 2013. 488 b.
11	Kenneth C. Laudon, Jane. P. Laudon. Management Information Systems: Managing the Digital Firm, 13th Edition, Pearson Education, USA 2014.

Talabning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

- a) 5 baxso olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:
- > faning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olish;
  - > fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
  - > fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
  - > fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etib olish;
  - > berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olish;
  - > konseptkiga puxta tushuntirilgan bo'lsa;
  - > mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajarib olish;
  - > fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
  - > fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
  - > tartibiy jarayonlarni sharhlay bilasa;
- b) 4 baxso olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:
- > faning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
  - > faning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
  - > fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarasa;
  - > fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olish;
  - > fan bo'yicha konseptkani puxta shakllantirgan bo'lsa;
  - > fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajarib olish;
  - > fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy xujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa;
- 3 baxso olish uchun talabning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:
- > fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
  - > fandagi mavzularni to'liq yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmasa;
  - > bayon qilish ravon bo'lmasa;
  - > fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
  - > fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

e) quyidagi hollarda talabning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baxso bilan baholanishi mumkin:

- > fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorlik ko'rilmagan bo'lsa;
- > fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- > fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olinganligi sezilib tursa;
- > fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- > fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- > fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Muallif:	Emazarov Mirzohid Yuldash o'g'li
E-mail:	emazarov.mirzohid@mail.ru
Tashkilot:	Termiz iqtisodiyot va servis universiteti
Taqrirlash:	K.A. G'ulomqodirov Fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) Fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) Sh. Yuldashov

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil 28 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus "Axborot texnologiyalari va aniq fanlar" kafedrasining 2024 yil 28 avgustdagi 1-sonli yig'ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarmaga boshliq

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchi

Z. To'rayev

F. Yarnatov

E. Xoliyarov

M. Emazarov

